СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 299. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 24. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 299. Jersey City, N. J., Wednesday, December 24, 1930. THREE CENTS.

КРІЗА В РЕПУБЛИКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ

ВАШИНҐТОН. — Републиканська партія має чимало клопоту з членом екзекутиви Робертом Г. Люкасом, котрий намагався секретно повалити сенатора Нориса з Небраски, уживаючи до цього фондів партії. Норис старався о поновний вибір на сенатора. Люкас каже, що Норис провинився супроти партії, бо він голосував при президіяльних виборах на Смита. Люкас твердить далі, що Нориса треба вважати як зрадника партії, бо він називає адмінустрацію Гувера злочинною.

Це все спричинило в партії богато конфліктів. Дехто вже числиться з тим, що коли Люкас не буде усунений з уряду, републиканська партія розібється і в той спосіб повстане третя партія.

БОРА ПОПИРАЄ НАДЗВИЧАЙНУ СЕСІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Бора є за те, щоби по 4 березня, коли то скінчиться сесія конґресу, розпочати наради надзвичайної сесії в справі полагоди приналежности Злучених Держав до Міжнароднього Суду, допомоги фармерам і інших справ.

МІСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ЗРОСТАЄ.

ВАШИНҐТОН. — Перепис населення за останнє десятиліття виказує, що міське населення зросло числом на 4.8% у порівнанню з сільським населенням.

Згідно з переписом маємо тепер у Злучених Державах 68,955,521 людей, котрі живуть по містах, і 53,819,525, котрі живуть по селах. Процентово справа представляється так, що маємо 56.2% міського населення.

РУЗВЕЛТ ПОМИЛУВАВ 6 ЖІНОК.

НЮ ЙОРК. — З хабарницьких доходжень проти полісменів, детективів, суддів і адвокатів виходить, що богато жінок падало жертвою несовісних хабарників, які арештували їх без усякої підстави, щоби тільки використати їх матеріяльно. Це було причиною, що ґовернор Рузвелт помилував тепер 6 жінок, котрі впали жертвою злочинних урядовців.

ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ УТІК З ТЮРМИ.

СЕЙЛЕМ (Ню Джерзи). — Сім годин по проголошенню Чарлзови Фитієнови вироку, яким вислано його на електричне крісло, пропав по нім слід. Фитієн викрався з тюрми, скористав з темної ночі й завалених снігом доріг та зник.

ДАЮТЬ НАГОДУ СВЯТКУВАТИ.

НЮ ЙОРК. — В середу перед Різдвом не буде науки в нюйорських школах. В той спосіб звільниться 35,000 учителів і понад 1,000,000 дітей. Зроблено це на те, щоб учителям і дітям дати нагоду приготовитися до Різдва.

ПОДАРУВАЛИ ГУВЕРОВИ ВАЗУ.

ВАШИНҐТОН. — Президентови Гуверови подаровано дорогоцінну старинну вазу в доказ пошани від французького народа.

Вазу вручив президентови Ґві Лонґвейл, журналіст з Парижа.

КЕЛОҐ ПРО ВІЙНУ.

НЮ ЙОРК.—До Злучених Держав повернувся з Европи Френк Келоґ, бувший секретар стейту, а теперішній суддя Міжнародньоґо Суду.

Келоґ каже, що в Европі ніякий відвічальний державний муж не думає про війну. Всі вони журяться податками, коштовними зброєннями і безробіттям.

ПРОТИ ПРОҐИБІЦІЇ.

ГАНОВЕР (Норт Каролайна). — Ернест М. Гопкинс, президент Дартмут каледжу, забрав перший раз голос у справі проґибіції. Він заявив, що хто дбає про тверезість, той не може погодитися з дотеперішніми проґибіційними практиками.

НЮ ЙОРК НЕ ТРАТИТЬ ГУМОРУ.

НЮ ЙОРК. — Зприводу Різдва приготовано в місті ріжнородну програму, яка має бути виразом того, що для нюйорського гумору злі часи не істнують.

ВЕТЕРАНИ ПРОТИ АРМІЇ СПАСЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — З боку Американського Леґіону піднесено закиди проти Армії Спасення за те, що вона не дбає за ветеранів, а навпаки, їх упосліджує в порівнанню з іншими, шукаючими помочі. Ветерани кажуть, що Армія Спасення стала популярною саме підчас війни, коли допомагала жовнірам.

Армія Спасення не признає слушности критиці ветеранів. Вона каже, що ветарани домагалися віддання фондів Армії Спасення на допомогу ветеранам. А цього неможливо було зробити.

ЗАМКНУЛИ ВЕЛИКИЙ БАНК.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Деяке занепокоєння викликало замкнення „Бенкерс Трост Компані", який то банк мав 135,000 депозиторів і майно на суму $55,-491,501.39.

НЕ ХОЧУТЬ ВИЗНАТИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН. — Вашинґтонський уряд ще досі не визнав нового уряду в Ґватемалі, який прийшов до влади по державнім перевороті. Секретар стейту Стимсон стоїть на становищі з 1923 р., коли то узнано щодо Середущої Америки засаду, щоби не визнавати урядів, які приходять до влади силою.

ПОЖЕЖІ.

У Волиці Комаровій (пов. Рогатин) згоріло 3 листопада 6 стирт збіжа на фільварку Купчинського. Шкоди є на 16,000 зол. Польські джерела повідомляють, що підпалено ті стирти тектуровими ліхтарками, в яких були свічки. Під закидом підпалу арештовано пять селян, яких підозрівають у приналежности до УВО. Вони називаються: Ів. Іванчин, Вас. Шмирко, Ст. Чіп і Дм. Нестор. Ліхтарки робив буцімто Ів. Іванчин. Дм. Нестор утік; його шукає поліція. Арештовані нібито призналися до вини.

ЯК ВИГЛЯДАТИМЕ ПАПСЬКИЙ ПОЇЗД.

По думці постанов Лятеранського договору, папська резиденція має бути получена спеціяльною залізничою лінією з сіттю італійських залізниць. В звязку з цим влада папської держави призадумується над питанням папських поїздів, які курсуватимуть на цій лінії.

Папський поїзд будуватиметься докладно на основі проєктів італійських техніків та італійської фірми. Умебльовання та декорації виготовлять виключно італійські мистці. Ваґони папського поїзду ззовні будуть покриті темно лякерованим металем з папським гербом з бронзу. Стіни ваґонів покриватиме червоний аксаміт. Стіни будуть викладені золотою боазерією.

Крім папського поїзду дещо пізніще будуватимуться також спеціяльні поїзди для ватиканських достойників; вміру потреби причіплюватиметься папські ваґони до італійських поїздів, що відходять з римських двірців. Вантажні ваґони папського поїзду будуть темно-блакитної краски з папським гербом.

ДОБРИЙ ПРОКУРАТОР.

У Познані засудили за крадіж бувшого підпрокуратора окружного суду Дембецького на 2 і пів року тюрми. Найвищий Суд підвищив кару на 3 роки тюрми.

НЕЗВИЧАЙНА ДРАМА.

З Лондону повідомляють, що недалеко Сідней одна подорожна хотіла вискочити з літака, який був на висоті 800 метрів. Але летунови вдалося втягнути подорожну знову до літака. Тоді подорожна хотіла підпалити збірник з бензиною. Летун ударом унеможливив вчинок жінки й щасливо причалив на летунському майдані.

ЖІНОЧА ЛЮБОВ.

Одна з анґлійських артисток познайомилася в Парижі з різьбарем, за котрого внедовзі вийшла замуж. Але різьбар хотів мабуть нових вражінь і розвівся зі своєю жінкою. Артистка не могла переболіти розстання з її бувшим мужем і за всяку ціну хотіла з ним бачитися. Одного дня вона довідалася, що її бувший муж винайняв нове мешкання. Щоби бачитися з різьбарем, вона вжила підступу. Підчас того, як переносили меблі до нового помешкання різьбаря, бувша його жінка влізла до шафи і носії перенесли її в шафі до помешкання. Різьбар, зворушений такою вірністю жінки, погодився з нею і нині є це найщасливіша подружа пара в Парижі.

РІЗДВЯНИЙ РАДІО КОНЦЕРТ

В четвер, 25. грудня, в годині 4.15 до 4.45 Рочестерська Українська Мандолінова Оркестра під проводом Л. Сорочинського і при участи дівочого хору відограє Різдвяний Концерт Колядок з радіо стації W. H. A. M. of Rochester, N. Y.

Програма:

Слава во вишніх Богу;
А в ліску;
Ой дивнеє народження;
Іде звізда чудна;
Павочка ходить;
Ірод цар;
Ой учора із вечора;
Ой там на горі;
Ой там на річці, на Ордані.

Солісти: Мері і Стелла Климців.

Квартет: А. Дорофей, С. Петрів; А. Данилишин, Ф. Дмитрів.

ІСТОРІЯ НАПИСУ НА ШКОЛІ В ЧЕРНЕВІ.

В Черневі, повіт Мостиська, побудовано перед війною величасу 4-клясову поверхову школу. Патріотична громадська рада і місцева шкільна рада вистарались у шкільних австрійських властей, що цю нову школу названо іменем Тараса Шевченка. І в тій ціли зроблено великі залізні букви та вцементовано їх на стіні над входовими дверима. Напис цей перебув російську інвазію й українсько-польську війну. Аж дня 21. жовтня 1930 приїхав до Черневи староста п. Сенкевич і приказав війтови напис зняти, що перестрашений війт і зробив, складаючи відорвані залізні букви у шкільній канцелярії. Але й на тім не скінчилося, бо староста приказав за кілька днів ці букви доставити в переховання до староства в Мостиськах. Війт винаняв підводу, відставив букви до Мостиськ і зложив їх у возівні в будинку староства.

ЗАСУД ПОЛЬСЬКОГО КАПІТАНА.

Суд у Перемишлі засудив капітана Чеслава Вавроша за вбивство орендатора дібр Якубовського на рік і 2 місяці тюрми. Кару означили як дім поправи та постановили Вавроша видалити з війська. Обвинуваченому зарахували слідчий арешт від 15 жовтня 1929 р. Обвинувачений застеріг собі 3 дні для надуми, прокуратор не заявився.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ У ВИЖНИЦІ.

Українська Національна Партія скликала протестаційне віче проти польських звірств у Східній Галичині на неділю, дня 2. листопада ц. р. З далеких і близьких сіл зійшлася велика сила народу, селян і інтеліґенції, так, що „Народний Дім" не міг вмістити всіх учасників і треба було зробити віче на подвірю перед „Народним Домом".

Віче відкрив адвокат д-р Іван Шпанюк, пояснив ціль віча й передав слово референтови, редакторови „Часу", Юріеви Сербенюкови. У своїй палкій промові змалював бесідник на основі правдивих документів усі звірства й нищення, яких допускається польська влада в Східній Галичині.

Вираз святого обурення видно було на лицях присутних, які нишком сльози ковтали, коли бесідник виводив перед ними образки з східно-галицького пекла.

Опісля прочитав бесідник резолюції, які були ухвалені в Чернівцях. Віче приняло їх одноголосно. Спокійно з сумними лицями розходилися вічевики домів.

На віче прибув і президент Української Національної Партії, сен. д-р Залозецький, який по вічу вислухав усіх кривд своїх виборців, котрі з далеких гір зійшли, щоби знайти допомогу в свого посла. — („Час").

АРЕШТУВАННЯ НА УКРАЇНІ.

З Риги повідомляють, що в Дніпропетровську на Україні арештовано 35 залізничників, а в Харкові 14 залізничників за контреволюцію.

НИНІШНІ ДІТИ.

В Тустановичах 16-літний Мечислав Баран убив скрито якимсь тупим знарядом 15-літного хлопця Михайла Яворського.

ДВА ПРИСУДИ СМЕРТИ.

В Познані відбулася розправа проти Мих. Кузьми і його сестри Іванни, яких обвинувачували в тому, що вони вбили жінку Кузьми, Володимиру. Обох підсудних трибунал засудив на кару смерти через повішення.

ДО ВП. П. УРЯДНИКІВ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою головної звичайної конвенції видано календар У. Н. Союза на рік 1931. по ціні 30 цнт. за примірник для членів. Календарі вислано до всіх відділів в листопаді ц. р. так, що кождий відділ дістав календарі на час. Кождий член обовязаний календар взяти і враз з місячною вкладкою за нього заплатити.

Щоби не переносити довгів на слідуючий рік, проситься конечно прислати повну належитість згідно з рахунком і виказами, які вислано 5. грудня ц. р.

Грудень є послідним місяцем в році і тому робиться річні замкнення, з яких виготовляється річні справоздання для головного річного засідання, а також і до асекураційних департаментів стейтів. Тому, що асекураційні департаменти вимагають, щоби всі доходи були втягнені перед 30. груднем, проситься всі ті місцеві відділи, які що місяця спізняються з присилкою рахунків і звітів, щоби хоч раз в рік прислали свою посилку 28. грудня, так як сего вимагає статут організації, параґраф 243.

В случаю смерти члена треба сейчас повідомити головну канцелярію, подаючи імя, назвиско, число грамоти і день смерти члена, щоби можна ще сего місяця виплатити посмертну запомогу.

Сего місяця вислано друк Уряду Місцевого Відділу на 1931 рік, який треба конечно як слід виповнити і звернути без ріжниці, чи є зміна в уряді, або ні.

Якби котрий з відділів не отримав календарів, або розмету, так проситься сейчас повідомити головну канцелярію.

Роман Слободян, гол. фін. секр.

СТУДЕНТИ ВИСОКИХ ШКІЛ У ВІДНІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ ЗВІРСТВ

НАЙБІЛЬША УНІВЕРСИТЕТСЬКА ГАЛЯ НЕ МОГЛА ВМІСТИТИ ВСІХ ПРОТЕСТУЮЧИХ.

ВІДЕНЬ (Австрія. Листом до Редакції) 6. грудня 1930 р. — Тут відбулося величаве протестаційне віче німецького, українського та литовського студенства високих шкіл проти ляцького терору. Найбільша саля віденського університету не могла вмістити всіх, що бажали брати участь у протесті. Підчас протестаційного віча виголошено кілька промов, що яскраво й вірно змалювали становище меншин під Польщею та поведення супроти них польської влади й польського суспільства.

Від імени професорської колеґії віденських високих шкіл промовляв професор д-р Мух, від імени німецького студенства говорив кандидат прав Еріх мовляв делеґат українського студенства, член вімовляв делеґат українського студенства, член віденської „Січи", а від литовського студенства виголосив протестаційну промову кандидат-інжинір Блядас Авґустайтіс.

На вічу одноголосно ухвалено гостру протестаційну резолюцію проти ляцького терору, в котрій звертається увагу усього культурного та цивілізованого світу на ляцькі варвараства, які вони чинять супроти меншин. Разом з тим резолюція закликає німецький та австрійський уряд вжити рішучих кроків в обороні прав національних меншин у Польщі.

БОЛЬШЕВИКИ МОРИТИМУТЬ ГОЛОДОМ СВОЇХ ПРОТИВНИКІВ.

МОСКВА (СССР). — На предложення Сталіна центральний виконавчий комітет комуністичної партії ухвалив постанову, щоби в Росії негайно впровадити головні комуністичні принципи в життя. Переходячи до постачання населення харчами, комітет партії радить усе постачання передати до рук радянської кооперації й суворо контролювати, щоби ті, котрі не роблять на вказаних їм роботах, або не підтримують активно радянської влади, не могли користуватися харчами з кооператив.

Таке рішення в справі постачання населення харчами зводиться до того, що населення, яке не стоїть за большевиками, або не стає на їх рабські роботи на ріжних фабриках і заводах, засуджується на голодову смерть. Таксамо й всі ресторани беруть під стисліший догляд, щоби й там не дістали собі їсти небажані для большевиків катеґорії людей.

УМЕР ВИНТИЛА БРАТІЯНУ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — В свойому маєтку помер нагло „некоронований король Румунії" Винтила Братіяну. З його смертю кінчається доба, коли на протязі 70 років Румунією властиво правили не королі, а рід Братіяну.

Він після смерти свого брата, довголітнього премієра-міністра Румунії, заняв його міаце на чолі румунського уряду та ліберальної партії, в якій рід Братіяну диктаторував. Уряд Братіяну був повалений Маніем, який став премієром і відсунув від влади в Румунії ліберальну партію.

Винтила Братіяну вживав усіх заходів, щоби не допустити до повороту в Румунію короля Кароля, а коли той повернувся, то Братіяну став до нього в опозиції. Щойно два тижні тому Братіяну відмовився від побачення з королем Каролем, коли той призначив йому авдієнцію. Тепер на чолі ліберальної партії стає його свояк Юрій Братіяну, який підтримує Кароля.

Зі смертю Винтила Братіяну мусить значно змінитися внутрішнє життя Румунії, бо очевидно остаточно впаде значіння ліберальної партії, яка довгі роки панувала в Румунії.

ОТРУЇЛИСЯ ҐАЗОМ ПІСЛЯ ДЕЗИНФЕКЦІЇ.

ПРАГА (Чехословаччина). — В домі божевільних були зроблені дезинфекції отруйними ґазами проти ріжних насікомих. Після, як здавалося, досить доброго провітрення великої кімнати, туди знову помістили хворих. На рано виявилося, що всі сорок, які там були через ніч, були затроєні ґазами.

Семеро з них уже були мертвими в кімнаті, а троє вмерло, коли їх перенесли до шпиталю. Тепер у шпиталю знаходиться ще трицять хворих, яких становище тяжке. Очікують, що кождої хвилини будуть нові жертви. Огляд помешкання показав, що воно ще не позбулося отруйного ґазу.

ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНОПРАВНОСТИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — На анґлійсько-індійській конференції жінки, представниці індуського жіноцтва, домаґаються, щоб у новій індійській конституції були ґарантовані виборчі права жінкам, рівні з чоловічими. Це ще більше ускладнює працю конференції, яка тепер взагалі приходить до дуже тяжкої проблеми забезпечення прав національних меншин у ріжних індуських провінціях.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES;		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВЯТОЧНІ ЖЕЛАННЯ

Зближаються Різдвяні свята, а з ними і традиційні святочні желання. Желають собі приятелі чи знакомі „Щасливих Свят і Щасливого Нового Року". Річ ясна, що ніхто проти таких желань нічого не має і про них не було би чого згадувати і то навіть у тім випадку, коли ті желання є звичайною конвенціональною формою і не є звязані з дійсними сердечними почуваннями людини, яка желає і якій желають.

Устні желання нічого не коштують. І от може собі кождий спокійно желати, скільки йому подобається. Та ми хочемо звернути увагу на письменні желання, а вони вже получені з витратою часу й гроша. Коли устні желання бувають дуже часто конвенціональним нонсенсом, то письменні є ще крім того й нерозумним грошевим видатком. Щоправда, оті звичаєві нонсенси піддержують ріжні бизнесові фірми, які продають святочні картки чи займаються висилкою святочних телеграм, але це їх бизнес підтримувати такі звичаї. Зате поступові люде повинні поволи приходити до переконання, що не все, що є освячене звичаєм, а підтримуване бизнесовими фірмами, мусить бути розумним і практичним.

А що є такі люде, що вже так думають, вистарчить покликатися на найбільших співаків з Метрополитен Опери в Ню Йорку, котрі цього року вивісили в будинку опери на стіні велику оповістку, якою взивається співаків не висилати святочних карток і не тратити часу, грошей і енергії на такі дурниці.

Оту відозву підписали десятки найбільших оперових співачок і співаків. Вона є дуже розумна й заслугує, щоби й інші поступили так, як ті співаки. Особливо ми, Українці, повинні взяти собі це до серця, бо коли богачі й світової слави люде не хочуть витрачувати гроша на висилання карток, то ми можемо спокійно піти під тим оглядом за ними. А хто хоче заспокоїти свою совість залишенням „традиційного" обовязку, так хай заспокоїть її в той спосіб, що зложить жертву на скатований Рідний Край, або на Рідну Школу чи яку іншу народню потребу.

В теперішній такий тяжкий час, коли наші національні й особисті потреби такі великі, а матеріяльні засоби такі малі, треба числитися з кождим непотрібним видатком. Не висилаючи святочних карток, а складаючи за це жертву на народню ціль, робимо добре діло з національного боку, а разом з тим стаємо більш розумними й поступовими, бо вміємо позбуватися того, що нерозумне, хоч традиційне.

Тому не висилаймо святочних карток, а замісць них жертвуймо на народні ціли.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКУ ПРОБЛЄМУ

Вістки в німецькій пресі про Україну не устають появлятись. Зацікавлення українською проблємою в ширшому розмірі і в ширших колах німецького громадянства чимраз більше зростає і це мабуть у звязку з німецькою активністю в напрямку Сходу та в звязку з ревізією версальського та инших диктатів, через які і ми, Українці, потерпіли дуже богато, ба можна сказати найбільше, бо ми стратили змогу жити по людськи у власній державі та розвиватися свобідно. Що всі наші сили мусять бути зосереджені по боці ревізіоністичного бльоку, нема ніяких сумнівів, хоч і звідти спасення нам ніякого ждати не треба з заложеними руками. Ми мусимо працювати і ще раз працювати, щоб нашу справу видвигнути на світло денне і поставити її на належну висоту, цебто підняти її з позему другого степеня на позем першого степеня. Цього вчить нас чужа політика, яка нами цікавиться може більше як ми самі.

Журнал „Дер Гайматдінст", з листопада 1930 року займається в статті „Нові вибори й боротьба національностей у Польщі" перспективами нових виборів та порівнює німецькі методи боротьби з польськими. Займаючись методами польської боротьби на Заході, про Схід пишеться так: „Безпосередні небезпечні наслідки може мати розбещення польського дикого націоналізму на Сході. Там заарештовано по розвязанні сойму провідників найсильніщої по числі і найбільш активної національности, Українців. Ожили всі противенства між дрібноземельними українськими селянами та пануючою верствою польською. Віджили настрої горожанської війни, в яких польські групи не пішли разом, а навпаки, самі собі робили докори". Дальше кінчиться стаття сумнівами, чи Пілсудському з його методами вдасться так вплинути на виборців, щоб вони аж забули всі дійсні небезпеки, що грозять державі з боку господарського.

„Тегліше Рундшав" з 1. 10. 30. займається в довшій статті польською організацією „Білого Орла", до якої належать 13,000 старин-Поляків, котрі стоять кождої хвилі до розпорядження уряду, щоб згнобити не лише своїх, але й чужих ворогів внутрі держави, як Українців, Німців і т. д.

„Тіркіше Пост" з 20. 10. 30 в статті „Анґлійська боротьба проти Польщі" займається статтею з „Манчестер Ґардієн" і пише, що рішення віддати Польщі Галичину лише на 25 літ існує на папері. Тоді інші держави були спротивились пропозиції Анґлії вислати до Галичини комісію для оборони українського населення. Тодішня помилковість анґлійської політики дасться тепер пояснити лише небезпекою, що тоді існувала від большевиків, а спеціяльно від совітської України.

„Ґерманія" з 23. 10. 30. пише в статті „Польсько-українська незгода" про боротьбу Укр. Військової Орґанізації за незалежність народу і за пімсту Поляків на цілому народі за діяльність безконтрольної орґанізації. Дальше пишеться про поширену свого часу в Союзі Народів українську брошуру в справі створення незалежної України зі всіх займанщин. Дальше йде мова про те, що нинішні границі є фікцією для Українців, покликуючись при цьому на заяви в соймі українських провідників-послів.

„Берлін ам Морґен" з 22, 24 і 30. 10, 30 пише в цілій серії статтей про події в Західній Україні. Короткі заголовки дають змогу пізнати, що саме пишеться в тих статтях. Українців треба винищити. Звірська жорстокість польської солдатески. Електричні дроти для мучення і т. д. Це все описується докладно. Дальше пишеться про сконцентрування війська на Західній Україні, про періодичні повстання українського селянства та про виконування вироків смерти, атакуючи при цьому як уряд так і поодиноких менших прихвостнів Пілсудського, як воєводу Юзефського та польських попихачів Сальського, Пилипчука та инших. Дальше подається точний опис подій в поодиноких селах та звертається увагу на заяви Залеського в Женеві та на брехні польського амбасадора в Вашингтоні, що однак нічого не поможе, бо світ і так знає, що таке Польща.

„Райн унд Рурцайтунґ" з Дуісбурґа з 28. 10. 30 пише велику статтю про Україну під заголовком „Тверда рука Польщі на Україні". Згадується там коротко історію визволення Галичини та проголошення самостійности, переходячи відтак до етноґрафічного положення краю та Львова зокрема. Не дуже похвально висловлюється автор статті про українсньку армію, коли каже, що українська армія воювала також, як і в світовій війні, цебто, коли зробилось горячо, то вона тікала. Польща мимо всього обсадила Галичину, цю комору збіжеву та нафтову, яку потім признала їй також і Антанта. Дальше йде мова про приобіцяну Галичині автономію, якої розуміється, Польща не додержала і замісць автономії дала Галичині військових кольоністів та взагалі поневолила в часі самовизначення народів 6 міліонів Українців. Українська відборо.ніcть при помочі саботажів дала Полякам змогу вжити для переведення виборчого терору війська, тому, що українська фракція в соймі була їм дуже невигідна. При кінці йдуть рефлексії на тему бувшої австрійської політики в Галичині, де Поляки панували, як самі хотіли, і це якраз нині мститься на всіх. Але Европа мусить побачити", пише автор, „що на близькому Сході все розростається огнище, яке в скорому часі може поширитись і принести необчислені шкоди другим. Совіти не дуже далеко і коли одного гарного дня Москва прийде до голови по розум і постановить на своїх західних границях зробити порядок, а ця думка не є дуже далека, — то поневолене тамошне населення поздоровить Москалів з радістю як визволителів, що само собою трошки розрухає заспану Західну Европу".

„Алленштайнер Цайтунґ" з 29. 10. 30. пише статтю про відборонність Німеччини на Сході і бачить в Українцях свойого союзника. Стаття кінчиться так: „Як останнє огниво в польській відборонности проти польського наступу треба встановити спільність праці між українством та німецьким рухом поза границями Польщі. Ми мусимо українське нещастя зробити своїм нещастям, так само, як Українці наші терпіння мусять вважати за свої терпіння. Обидва народи мають нині одного спільного ворога—Польщу. Обидва народи є по відношенню до Поляків богато вищі культурно, технічно, як рівнож щодо зручности. Тому це може бути лише питання часу, коли саме прийдеться практично використати цю перевагу. Польща осягла свою теперішню могучість не через власні сили. Німці звільнили її з московського ярма. Потім вона стала державою з ласки Франції. Свої теперішні границі завдячує Польща лише фальшивому картоґрафічному матеріялови та незнанню ґеоґрафії західних політиків. Ми, молоді Східні Прусаки закликаємо молоду українську ґенерацію як перші до спільної відборони"...

Журнал „Остмарк" з листопада 1930 р. пише в статті „Панування жаху на Україні" про всі звірства, доконані Поляками на українському населенню, покликуючись при цьому на статті „Менчестер Ґардієн" та про арештування чужих журналістів у Польщі. Кінчить статтю словами: „Так виглядають „шляхотні" Поляки, які хотіли обдурити світ, що вони є культурною нацією!"

„Берлінер Берзенцайтунґ" з 1. 11. 30. подає в статті „Пекло на землі", короткий перебіг старань українського народу, щоб знайти послух в Союзі Нродів, порівнуючи акцію теперішньої Польщі з акцією Туреччини проти Вірмен, яка свого часу викликала була стільки обурення культурного світа. Дальше пише автор, що „в боротьбі за Україну вирішиться можливо судьба Східної Европи, а напевно судьба польської републики"... Це є достаточним ґрунтом для того, щоби більше серіозно занятись українською проблемою як такою. Дальше подає автор коротку історії визвольної боротьби, поневолення українського народу та української відборонности при помочі підпольної боротьби. Дальше йдуть описи доконуваних поліцією та військом звірств на безборонним українським населенню... „Це є свідома боротьба на винищення української інтеліґенції та провідників, боротьба, що доповнюється ще по пляну тим, що жаден Українець не може дістати місця урядовця і що абсолютно жаден Українець в армії не може стати старшиною чи підстаршиною"... До цього всього долучаються й инші методи переслідування, як господарська, культурна, аґрарна і т. д. „Тут панує стан, що пригадує нам найгірші варварські часи середновіччя. Тут панує пекло на землі". Знова згадується там про перешкоди в несенні лікарської помочі замученим і подається українські домагання до культурного світа, щоб їм вислано лікарську допомогу з Червоного Хреста та спеціяльну інтернаціональну комісію для перевірки відносин в Східній Галичині. Коли Поляки хочуть доказати неправдивість таких тверджень, то не мусять так боронитись перед цим.

„Дойтше Фронт Гамбурґ" з 1. 11. 30., пише в статті „Повстання на Україні" про німецький спосіб думання, що зараз за польськими границями зачинається Московщина, забуваючи при цьому, що вже існує самостійна Совітська Україна та що 7 міліонів Українців борються довгий час за свою незалежність під окупантами. Звертає увачу Німців на те, що треба студіювати українську культуру та українську мову як другого найбільшого славянського народу, замісць того, щоб студіювати теж саме про якихсь невідомих маленьких азійських народів. Україна була предметом торгів на протязі історії через свою родючість, хоч їй не бракує тепер провідної верстви. Дальше подається короткий огляд української історії та літератури і доводиться, що теперішня боротьба Українців є одною з безчисленних націоналістичних революцій. Порозуміння з Німцями панує нині можливо лише на полі політичному, але не на культурному... „Політичне положення і спільна судьба безправства і ограничення в Европі зводить разом Українців і Німців. Обі нації є проти версальських порядків, проти французького панування на континенті. Обі вони мусять працювати над ревізією мирових договорів. Обі нації є розпорошені. Українці також мають на Сибірі та в Америці заграничне українство, що бере активну участь в боротьбі за створення незалежної держави".

(Конець буде)

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ В КІЦМАНІ.

В неділю, 16. листопада ц. р., відбулося величаве віче Укр. Нац. Партії в Кіцмані (Буковина).

Крім самого міста Кіцманя прибули на це віче всі околичні села Кіцманеччинни, а навіть зпоза Прута, як Драчинці й ін.

З Екзекутиви Укр. Нац. Партії прибули на це віче сенатор д-р В. Залозецький, посол д-р Дутчак, ред. Юрій Сербинюк, дир. Ник. Руснак і д-р Лев Коґут.

Велика саля кіцманського громадського дому не могла вмістити цілого здвигу народу, багато з них стояли на сходах, а багато взагалі не могли ввійти до салі.

Віче відкрив президент Укр. Нац. Партії, д-р Залозецький, який подякував усім присутним, що вони на поклик Укр. Нац. Партії так численно явилися.

„У цих часах", сказав бесідник, „не можуть ніде зійтися Українці, щоби не згадати тих вірних синів свого народу у Східній Галичині, котрі за своє українство терплять тяжкі муки й гинуть смертю мучеників".

Дитина родиться серед мук і болю, сліз і молитов. Чим більше болю й мук, тим сильніща дитина. Також і відродження нації відбувається серед болю, сліз і молитов. Чим більше болю і мук, тим сильніща і нація.

По тамтому боці тече серед зойків кров.

Ми тут у нас можемо хіба з болем протестувати.

Ми тут у нас можемо й молитися Богу, щоби благословив цю годину, як годину відродження українського народу!

Другий бесідник, ред. Юрій Сербинюк, представив усі звірства і катування безборонного українського населення в Східній Галичині польськими військами й поліцією, що перевищають татарське лихоліття й усі страхіття війни, вказав, що ранених не приймають до лічниць, а український імпровізований шпиталь не може вмістити усіх скатованих, і то тільки найгірше побитих, яким мясо відпадає від костей і кидається, ґанґрина.

Населення Східної Галичини не має змоги ні боронитися, ні протестувати, тому мусимо ми, Українці, де ми й не жилиб, запротестувати проти цього дикунства, проти катувань і знущань польського уряду. Бесідник відчитує резолюції з протестом, які зібрані стрінули оплесками.

По цій манїфестації забрав слово посол д-р Василь Дутчак і в своїй річевій промові виказував, скільки трудноців треба поборoти, поки ми дібємося наших прав. Тільки орґанізацією і скріпленням нашого заступництва в законодатних установах зможемо ми довести нашу боротьбу до успіху. Бесідник говорив про статут меншостей і аґрарну реформу. Звідомлення посла Дутчака приняло віче бурливими оплесками.

Адвокат Григоряк з Кіцманя повитав послів і заступників Укр. Нац. Партії й поставив цілий ряд домагань до послів та прохав їх порушити ці питання в парляменті.

Опісля говорив ще д-р Стрийський, який завзивав до орґанізації по читальнях і до економічної самооборони.

При кінці взивав секретар Укр. Нац. Партії до тіснішої орґанізації, а адвокат Григоряк поставив ряд резолюцій і також пропонував вічеви вибрати Окружну Екзекутиву Укр. Нац. Партії.

На цьому закінчилося це величаве віче, якого Кіцмань ще по війні не бачив. — („Час").

—o—

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ НА ЗАХІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

(3)

185. Льодзер Фольксцайтунґ з 9. 10. 30 „Все ще ревізії й арештування в Галичині. Шептицький у Варшаві і нові саботажі", вісти.
186. Черновітцер Морґенблят з 18. 10. 30 „Польські студенти демонструють проти Українців", вістки.
187. Ґерманія з 19. 10. 30 „Пастирський лист сконфіскований", вістки.
188. Льодзер Фольксцайтунґ з 9. 10. 30, про дальші арештування.
189. Фрає Прессе — Лодзь з 9. 10. 30, про дальші арештування.
190. Каттовітцер Цайтунґ з 20. 10. 30 „Пастирський лист Шептицького негайно цензурований і сконфіскований. Нові загострення культурної боротьби", вістки.
191. Фрає Прессе з 16. 10. 30 „Про ревізії і арештування", вістки.
192. Дойтше Рундшав з 16. 10. 30, арештування, вістки.
193. Фрає Прессе з 15. 10. 30, про жалобу Українців до Союза Народів і про пастирський лист, вістки.
194. Дер Рінґ — Берлін з 19. 10. 30 „Пацифікація України", стаття.
195. Данціґер Фольксштімме з 10. 10. 30 „Винищення народу в сусідному краю", велика стаття.
196. Форвертс — Райхенберґ з 15. 10. 30 „Кроваві орґії на Західній Україні", стаття.
197. Черновітцер Морґенблят з 14. 10. 30 „Українці до Союза Народів", вістки.
198. Фрає Прессе з 10. 10. 30 „Пацифікація Малопольщі", вістки.
199. Ревальше Цайтунґ з 3. 10. 30 „Усмирювання Українців", вістки.
200. Дас Ное Дорф з Харкова, з 4. 10. 30, про терор, вістки.
201. Фрає Прессе з 12. 10. 30 „Ревізії в українських орґанізаціях", вістки.
202. Форвертс — Райхенберґ з 5. 10. 30 „Масові процеси на поневоленій Західній Україні", вістки.
203. Букарестер Таґеблят з 10. 10. 30 „Траґедія Українців під польським ярмом", велика стаття.
204. Букарестер Таґеблят з 27. 9. 30 „Викриття контрреволюційної орґанізації в Совітах", велика стаття.
205. Дас Ное Форф — Харків з 14. 10. 30 „Терор польського фашизму висміває всі описи або карні експедиції на Західній Україні", велика стаття.
206. Політіше Воxеншріфт з 4. 10. 30 „Охорона меншостей у практиці", стаття.
207. Берлінер Морґенпост з 12. 10. 30 „Жерело неспокою на сході", стаття.
208. Дер Нае Остен з 15. 10. 30 „Війна в Европі", стаття.
209. Менчестер Ґардієн з 15. 10. 30 „Польський терор на Україні", стаття.
210. Менчестер Ґардієн з 14. 10. 30 „Траґедія України", стаття.
211. Менчестер Ґардієн з 14. 10. 30 „Український терор", стаття.
212. Букарестер Таґеблят з 10. 10. 30 „Траґедія Українців під польським пануванням", стаття.
213. Пестер Льойд з 11. 10. 30 „Назва Русь заборонена", вістка.
214. Дойтше Таґесцайтунґ з 20. 10. 30 „Українська панахида в Берліні", вістка. Вістки про вибрики польських студентів у Львові.
215. Дойтше Таґесцайтунґ з 11. 10. 30 „Жорстоке панування Польщі на Україні", довша вістка.
216. Дойтше Рундшав з 12. 10. 30 „Новий командант УВО заарештований". „Замкнення українського товариства". Вістки про арештування священиків.
217. Фрає Прессе з 11. 10. 30, вістки про арештування та знущання.
218. Пестер Льойд з 10. 10. 30 „Дальші заворушення в Східній Галичині", вістки.
219. Дойтше Цайтунґ — Берлін з 10. 10. 30 „Даремні благання о пошанування української меншости", вістки.
220. Мемлер Дампфбот з 11. 10. 30 „Нові підпали й арештування на Україні".
221. Морґенблят — Загреб з 12. 10. 30 „Польське правительство про український опір", вістки.
222. Їдіше Рундшав з жовтня 1930 „Положення Жидів у Галичині", стаття.
223. Букарестер Таґеблят з 8. 9. 30 „Большевизм і Україна", стаття.
224. Дойтше Таґесцайтунґ з жовтня 30 „Образок польського поліціянта".
225. Льодзер Фольксцайтунґ з 9. 10. 30 „Сконфіскований пастирський лист", вістка.
226. Каттовітцер Цайтунґ з 13. 10. 30 „Варшавські докази проти Німеччини".
227. Ревальше Цайтунґ з 14. 10. 30 „Війна в Европі", стаття.
228. Дер Нордвестен — Вінніпеґ з 15. 10. 30 „Українці проти Пілсудського", вістка.
229. Льодзер Фольксцайтунґ з 17. 10. 30 „Арештування Кохана", вістка.
230. Фрає Прессе — Лодзь з 18. 10. 30 „Пацифікація Східної Галичини", вістки.
231. Теґліxе Рундшав — Берлін з 19. 10. 30 „Жалоби меншостей", стаття.
232. Берлінер Таґеблят з 20. 10. 30 „Польська психоза", вістки.
233. Пестер Льойд з 20. 10. 30 „Сконфіскований пастирський лист", вістки.
234. Дас Ное Дорф — Харків з 20. 10. 30 „Тільки совіти дадуть волю Західній Україні", стаття.
235. Каттовітцер Цайтунґ з 21. 10. 30, вістка про замах на Центросоюз.
236. Берлінер Таґеблят з 21. 10. 30, вістки про голодівку вязнів.
237. Тіркіше Пост — Стамбул з 21. 10. 30, вістки про тумульти у Львові.
238. Пестер Льойд з 21. 10. 30, вістка про голодівку вязнів.
239. Ное Цюріхер Цайтунґ з 21. 10. 30 „Польща перед виборами", стаття.
240. Ревальше Цайтунґ з 22. 10. 30 „Конфіската пастирського листа", вістка.
241. Форвертс — Райхенберґ з 22. 10. 30 „Вибори Пілсудського", вістки.
242. Льодзер Фольксцайтунґ з 22. 10. 30, вістки про арештування, шикани і ревізії.
243. Дойтше Цайтунґ з 22. 10. 30 „Замкнена опозиція Пілсудського", вістки.
244. Менчестер Ґардієн з 22. 10. 30 „Польські виступи на Україні", стаття.
245. Букарестер Таґеблят з 22. 10. 30, вістки про голодовий страйк.
246. Черновітцер Альґемайне Цайтунґ з 23. 10. 30 „Протест українського студентства".
247. Дойтше Рундшав з 23. 10. 30 „Небезпечний пастирський лист", „Фотоґрафія Шептицького спалена", вістки.
248. Фрає Прессе з 23. 10. 30 „Нові арештування", вістки.
249. Дойтше Цайтунґ з 23. 10. 30 „Пастирський лист сконфісковано", вістка.
250. Штеґліцер Анцайґер з 23. 10. 30 „Панування жаху на Україні", стаття.
251. Каттовітцер Цайтунґ з 24. 10. 30, вістка про арештування Жука.
252. Ґерманія з 24. 10. 30 „Виборча праця з револьвером", довші вістки.
253. Тіркіше Пост з 24. 10. 30 „Серіозна польська воєнна загроза", стаття.
254. Дойтше Таґесцайтунґ з 24. 10. 30, вістки про арештування.
255. Кельніше Цайтунґ з 24. 10. 30 „Як Польща утискає Українців", велика стаття.
256. Фрає Прессе з 24. 10. 30, вістки про арештування.
257. Остлянд з 24. 10. 30, стаття про українську траґедію.
258. Черновітцер Альґемайне Цайтунґ з 24. 10. 30, вістки про голодівку вязнів.
259. Форвертс — Райхенберґ з 24. 10. 30, вістки про голодівку й арештування.
260. Дойтше Рундшав з 24. 10. 30, вісти про арештування й голодівку.
261. Дойтше Рундшав з 25. 10. 30, про арештування послів.
262. Фрає Прессе з 25. 10. 30, про протести Америки проти Польщі.
263. Дойтше Таґесцайтунґ з 25. 10. 30 „Протест Наук. Тов. ім. Шевченка".
264. Льодзер Фольксцайтунґ з 25. 10. 30, вісти про арештування.
265. Дас Фрає Дойтшлянд з 25. 10. 30 „Українська меншість у Польщі", стаття.
266. Алленштайнер Цайтунґ з 25. 10. 30, вістки про арештування.
267. Черн. Альґ. Цайтунґ з 25. 10. 30 „Події в Галичині", вістки.
268. Мемелер Дампфбот з 25. 20. 30, вістки про голодівку.
269. Дер Юнґдойтше з 25. 10. 30 „Нечисте сумління Польщі", вісти.
270. Фрає Прессе з 26. 10. 30, про спалення фотоґрафії Шептицького.
271. Черновітцер Альґемайне Цайтунґ з 26. 10. 30, про події в Галичині.
272. Дойтше Таґесцайтунґ з 26. 10. 30 „Польські провокатори в Галичині", стаття.
273. Зонтаґеблят — Будапешт з 26. 10. 30, про конфіскату пастирського листа.
274. Дойтше Цайтунґ з 26. 10. 30, про арештування Канадійців.
275. Теґліxе Рундшав з 27. 10. 30 „Повстання в Галичині", стаття.

(Дальше буде).

ANSWERS POLISH AMBASSADOR

Editor, Times-Leader:

The letter of Ambassador Filipowicz, which was published in the Times-Leader of December 5, does not explain the unrest in Galicia. It adds to the confusion rather than clarifies the situation of Ukrainians in Poland.

By tracing the cause of the unrest back to the time of partition of Poland, the ambassador only plays the old tune for sympathy. But Poland's claims to Eastern Galicia date from the conquest of that territory in 1340. Ravaged by frequent incursions of Tartars, Galicia fell an easy prey to Polish King Casimir. There followed the imposition of virtual slavery on the population, religious persecution of Greek Catholics, and forcible assimilation of Ukrainian nobility. The condition of Ukrainians under Poland is painted by Jeremiah Curtin in his introduction to the translation of a well known Polish novel by Henryk Sienkiewicz. He writes of Ukrainians:

"Their land was gone; the power of life and death over them resided in lords. All justice, all administration, all power belonged to the lord or to whomsoever he delegated his authority; there was no appeal. A people with an active communal government of their own in former times was now reduced to complete slavery. On the moral side the complaint was that their masters were filching their faith from them. Having stripped them of everything in this life, they were trying to deprive them of life to come."

Unquestionably this must be the "traditional liberal treatment of minorities" mentioned in the ambassador's letter.

When Poland was partitioned in 1772, Galicia fell to Austria. Unfortunately for Ukrainians, the Polish territory with Cracow was included in the make-up of an administrative district, Galicia. The Poles have no cause for reproaching Austria on the score of treatment received. Administration of Galicia, as well as all public offices, rested in the hands of Poles, until after ages of bitter struggle the Ukrainians won a small representation in Austrian Parliament and in Galician Diet. There is one reason why Austria deserves reproach in the eyes of Polish aristocracy; that is the abolition of serfdom and granting of constitution to all Austrian subjects.

After the downfall of the Austrian Empire, the Ukrainians followed the natural instincts of liberty and began a struggle for independence. The Poles created a false impression on the continent — that Polish army in Galicia was fighting Russian Bolsheviks. This deception succeded in gaining the assistance of France against the embattled Ukrainian armies in Galicia. The result was foreseen; Galicia was conquered by French-equipped and trained Polish army. The same fate met other Ukrainian provinces, which now constitute the Polish eastern frontier.

During the last ten years in Galicia, Poland attempted the impossible task of destroying the national consciousness of Ukrainians by means of repressions. Discriminating taxation and fines, closing of private schools, dissolution of Boy Scouts and of many other institutions might be called a "liberal treatment" in comparison with treatment received by other national minorities (which is questionable), but it is hardly plausible in this stage of civilization. This "liberal treatment" is emphasized by the incarceration of 60 members of former Polish Parliament, which is denied by no one.

No one denies the existance of a terrorist Ukrainian organization in Galicia; one would be surprised if such organization did not exist in a republic, the bare majority of which oppresses the rest of the population. Granted that the Ukrainian people in Galicia, are not supporting the terrorist organization, according to the ambassador's letter, does it follow that they deserve indiscriminate punishment for the acts committed by the few? Letters from every Ukrainian village in Galicia cry out to the heavens for vengence, charging Polish Government with wanton slaughter, cruelty to men, women and children, regardless of their age or social station. Mere denials, coming from an ambassador, cannot convince anyone that the stories of non-Ukrainian correspondents are based on lies! It may be recaled that the ambassador's earlier denial of terrorism was accompanied by an invitation to English correspondents to visit Galicia and verify the conditions. This was good taste on the ambassador's part, but bad taste on the part of correspondents when they accepted the invitation. One of them landed in jail in Galicia, his papers and photographs confiscated. Bad taste on the reporter's part!

It seems that other civilized countries, our own included, maintain efficient intelligence departments which discover the malefactors and bring them to courts for trial. But it must be an advanced stage of civilization when a government is able to entrust the investigation, trial and execution of millions of people to the judgement or whim of soldiery. No doubt the system is more effective than our "due process of law." The Buffalo Evening News of October 24, 1930, published the following cable from its foreign correspondent:

"A Warsaw dispatch announces the arrest of a Canadian journalist, William Day, who was seized by the Polish police when investigating alleged Polish atrocities in a peasant village near Lemberg. Day had taken photographs and talked with peasants after the so-called "pacification" of the village by a detachment of Polish soldiers. The News correspondent has a document which gives the text of a pastoral letter by the Uniate Metropolitan Bishop of Lemberg. All available copies of this letter, it is reported, were confiscated by the Polish authorities, October 16."

Here is one of recent date. New York Times of December 11, prints a dispatch from Warsaw:

"Ten days travel in Polish Ukraine has convinced Miss Mary Shipshanks of London, secretary of the International Women's League for Peace and Freedom, that atrocities were committed against many Ukrainians during the recent electorial campaigns.

"Miss Shipshanks hopes to lay the information she has obtained before Prime Minister Ramsay Mac Donald, and then to proceed to Geneva and present her evidence, including photographs, to the Racial Minorities Committee of the League of Nations."

In face of these and similar dispatches, how much value can be attached to the Ambassador's letters?

G. Herman.

(*Times-Leader,* Wilkes-Barre, Pa., December 16, 1930).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МАЙНЕРСВІЛ, ПА.

Протестаційне віче.

Заходом клюбу молоді при Українській Православній Парохії в нашій громаді відбулося 16. листопада протестаційне віче. Зпочатку збиралися місцеві національно-патріотичні громади зробити спільне протестаційне віче всієї майнерсвільської української громади. Від імени ініціяторів влаштовання протестів були запрошені місцеві товариства.

Та в першу чергу парох греко-католицької парохії, о. Чапельський, відмовився зі своєю парохією брати участь у протестаційному святі, а за ним пішли й ті товариства, що ґрупуються біля тієї церкви. о. Чапельський навіть відмовився проголосити в церкві про те, що таке протестаційне віче відбудеться в Майнерсвілі, коли його про це просили організатори віча. Він заявив, що вишле зі своєї парохії кількох делеґатів в іншу місцевість, де протестаційне віче будуть робити греко-католики.

Не зважаючи на такі перешкоди й на те, що в той день падав великий дощ, а вечером шаліла буря, галя Української Православної Церкви була виповнена по береги. Таки знайшлося досить українських патріотів, які прийшли, щоби спільно запротестувати проти ляцьких знущань над українським народом. Підчас віча відбувся концерт, ка якому співав хор молодечого клюбу. Вступне слово виголосив о. Й. Ялечко, а протестаційну промову говорив гром. В. Кедровський.

Останній промовець зясував присутнім ті причини, які привели до такого страшного походу Ляхів проти Українців, що тепер відбувається на рідних землях. Він говорив, що це значить, що боротьба українського народу за свою державність на Західних Землях, яку започаткували в листопаді 1918 року Українські Січові Стрільці, триває далі. Він говорив, що це значить, що надаремно не пропала кров наших братів, а дає свої плоди, бо, склавши зброю, український нарід тепер веде боротьбу за свою державність на культурному, економічному та національному полі. Наш нарід тепер на всіх українських землях творить підвалини майбутньої держави української й готує сприятливий Українцям ґрунт для майбутньої збройної боротьби за державність. Тепер український нарід на всіх землях робить те, чого він не зробив перед 1914 роком і чого йому бракувало, щоб оборонити свою державу від її ворогів.

Тому на московськім боці рижського кордону лютує червоний Москаль, а по цей бік не менше жорстокий Лях, бо обидва вони бачать, що вже не знищать українського народу й не лишаться на його землях панами. Тому й повстав такий страшний московський терор на східних землях України й не менше жорстокий та кріввий на західних землях України. Пілсудський і Сталін подали один одному руки й разом стараються вбити в українського народу його державницькі змагання.

Та нема сили й не було ще ніколи в історії людства того, щоби знищити й вбити увесь той нарід, що прокинувся до національної боротьби й узявся до створення своєї держави. Отсе те, що найбільше лютує наших ворогів, а особливо тепер, коли вони бачать, що український нарід уже позбавився пут свого духового рабства й став завзятим героємборцем за свою кращу долю.

Переповівши коротко про ті страшні знущання над українським народом і нищення українських установ, що тепер роблять Поляки в Галичині, промовець закликав Українців в Америці до тіснійшого обєднання в національний активний, організований фронт і закликав до моральної та матеріяльної допомоги Рідному Краєви. Це одиноке, чого чекає від нас край і що ми в стані виконати тут, коли хочемо залишитися вірними дітьми свого народу.

На закінчення віча відчитано й ухвалено відповідну протестаційну резолюцію, яку вислано до секретаря стейту Стімсона.

Ранком по Службі Божій в Православній Церкві о. Й. Ялечко відправив панахиду по душах поляглих у боротьбі за визволення України. Посеред церкви стояла гарно влаштована могила „Невідомого Стрільця" зі стрілецькою зброєю й цвітами на ній. На панахиді, а потім на вічу була переведена збірка, з якої звіт буде пізніше.

Вічевик.

—o—

ПЕОРІЯ, ІЛЛ.

На допомогу Рідному Краєви.

Дня 15. грудня відбувся мітинґ Тов. Укр. Робітників, від. 190 У. Н. С. При тій нагоді тов. Атанасій Куш представив зібраним членам теперішню боротьбу українського народу з Ляхами в Галичині. Також згадав про політичних вязнів, котрі томляться в ляцьких тюрмах і про українських інвалідів, котрі наставляли свою грудь в обороні України, потратили руки й ноги, або остали фізично невилічимо хорі до смерти, а котрі тепер лишились жити на ласці тих, за котрих вони боролись, а котрі лишились здоровими й можуть заробити сами для себе на кусок хліба. Тому ми, як Українці, повинні помогти тим жертвам і офірувати на тих борців, скільки хто може.

По тім наступила збірка на українських інвалідів у Львові.

Жертвували: А. Куш 5 дол.; по 1 дол.: С. Великанович, В. Марчук, Т. Данилюк, М. Маховець, А. Бурий; по 50 цнт.: А. Карпюк, Ф. Ногач. Разом 11 долярів.

Крім того А. Куш жертвував на політичних вязнів 10 долярів і на УВО 5 долярів.

Гроші вислано через Обєднання.

А. Бурий.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗ

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в четвер, 1 січня, в годині 10-тій рано, в гали церковній. Всі члени мають бути на мітінґу. Уряд і контроля здадуть звіт з діловодства, почім відбудеться вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Андрій Капітула, предс.; Петро Пухир, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 1-го січня, на латинський Новий Рік, точно в годині 12 кождий член має бути в гали церковній на Вест 7-мій і Калич Еве. Буде справоздання рекордове, фінансове, контр. комісії, вибір уряду на 1931 рік і другі важні справи до полагодження. Тож кождий член обовязково повинен прийти на час, вислухати справоздання старих урядників, і вибрати нових, молодих, так, щоби молоді притягали всю укр. молодь до нашого відділу і У. Н. Союза. Не явившийся на річнім мітінґу член заплатить кару після статута. — Мафтей Притуляк, предс.; Дмитро Дорош, кас.; Николай Бусько, секр.

БЕРВІК, ПА. Укр. Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 164, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться 4 січня, в годині 2-ій пополудни, в церковній галі. Обовязком є кождого члена прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Кождий член повинен вирівнати свої належитости. Буде вибір уряду на 1931 рік. Хто не прийде, буде караний, член 1 дол., а урядник 2 дол. Довгуючі члени за три місяці і більше, коли не заплатять своїх довгів, будуть сяспендовані. — Іван Данило, предс.; Мирон Лило, кас.; Николай Калинич, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Тов. Український Сокіл, від. 304, повідомляє, що до уряду на 1931 рік увійшли слідуючі: Александер Ковальчук, предс.; Ілія Вах, заст.; Іван Грубяк, кас.; Андрій Зеньо, заст.; Николай Гнатик, секр.; Іван Швець, заст.; Семен Ваврів, Андрій оПпелюк, Іван Берва, контр. комісія; Стефан Котелець і Йосиф Ваврів, полісмени; Дмитро Вернеівський і Михайло Гаравуз, опікуни хорих; Андрій Грубяк і Іван Берва до фани. Мітінґи на дальше будуть відбуватися в першу суботу по першім, в годині 7.30 ввечір. — С. Ваврів, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінґу 14 грудня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Матвій Політило, предс.; Атаназій Чорнобаї, кас.; Николай Німий, секр.; Павло Терешко і Антін Гапонський, контрольори. Мітінґи будуть відбуватись в другу неділю по першім, в годині 2-ій пополудни, в Ситизенськім Клюбі, 222 Кінґ ул. Адреса секр.: Никола Німий, P. O. Box 632, Геркімер, Н. Й.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 67, повідомляє своїх позамісцевих членів, що на річнім мітінґу 14 грудня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Іван Шуран, предс.; Григорій Патинок, секр.; Іван Андрушко, кас. Від тепер проситься позамісцевих членів звертатись зі всіма справами на адресу: Гарри Патинок, 33 Моррей Ст., Ансонія, Конн. — Іван Пиріг, секр.

ВІДБАЙН, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 378, подає до відома своїм членам, що мітінґи в слідуючім році будуть відбуватись в другу неділю по першім, в домі секретаря, Николая Кузан. На річнім мітінґу 14 грудня вибрано слідуючий уряд: Іван Черкас, предс., Василь Гальчук, заст.; Йосиф Панас, кас.; Олекса Барияк, заст.; Николай Кузан, секр.; Олена Кузан, заст.; Іван Стечишин і Катерина Панас, контрольори; Олекса Барияк і Василь Гальчук, до прапорів. Проситься членів приходити на мітінґи кождого місяця. Будемо приймати нових членів без оплати вступного. Кождий член повинен привести хоч одного нового члена. Також кождий член повинен вписати свої діти до У. Н. Союза. — Іван Черкас, предс.; Йосиф Панас, кас.; Николай Кузан, секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

НЕДУЖА КРОВ.

Перед кількома днями в одній з паризьких клінік трапився випадок, що пацієнтка по трансфузії крови занедужала на малярію. Своєї крови дав пацієнтці 30-літній, сильний і на вид здоровий мущина, який уже частіще давав іншим свою кров. По докладному прослідженню виявилося, що вже 10 літ він терпить на малярію, а „його" пацієнти також занедужали.

Цей випадок став предметом живої виміни думок. Паризькі лікарі почали задумуватися, чи трансфузія крови завжди буває помічна. На думку одного з лікарів кров можуть лише передавати т. зв. гіпертоніки, цебто люде з високим тисненням крови. І тому треба перевести контролю, хто передає кров, бо дуже богато фальшує лікарські свідоцтва, щоби не втратити заробітку. Також не можна, навіть і найбільш здорову людину, допускати до трансфузії крови частіще як два рази в місяць, бо така кров не помагає пацієнтови.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(23)

Тарзан жив опісля в дикім пралісі кілька літ без більших змін. Він ріс силою й розумом. Він подружився зі слоном Тантаром. В неодну місячну ніч Тарзан і Тантор ішли разом на прогульку. Всі інші звірі поза його племенем малп в пралісі були його ворогами.

—o—

Коли Тарзанови було 18 літ, він ще ніколи не бачив іншого людського облича кромі свого. Аж одного дня, як він сидів на високім дереві, стараючися розвязати таємницю хати, старе безпеченство праліса пропало на все. Зпоза горба вийшла гусаком дивна кавалькада.

—o—

На переді поступало пятьдесять чорних вояків, зоружених деревляними списами, довгими луками й затроєними стрілами. За ними йшло кількасот жінок і дітий, а відтак ще раз вояки. Вони втікали перед білими жовнірами, вбивши білого офіцира. Зачали зараз будувати нове село. Тарзан приглядався, дивуючися.

—o—

За місяць село було готове, і вони стали жити в своїх нових хатах. Через кілька місяців вони не відходили далеко від хат зі страху перед звірами праліса. Але одного дня Кульонґа, син старого короля, заблукався далеко на захід.

—o—

Змучений він ішов поволи — його довгий щит був тісно притиснений до його гнучкого чорного тіла. Ніч захопила його далеко від батьківського села. Він вдерся на галузь великого дерева, зробив собі на ньому щось у роді гнізда й скулився до сну. Три милі на захід від нього спало племя Керчака.

—o—